

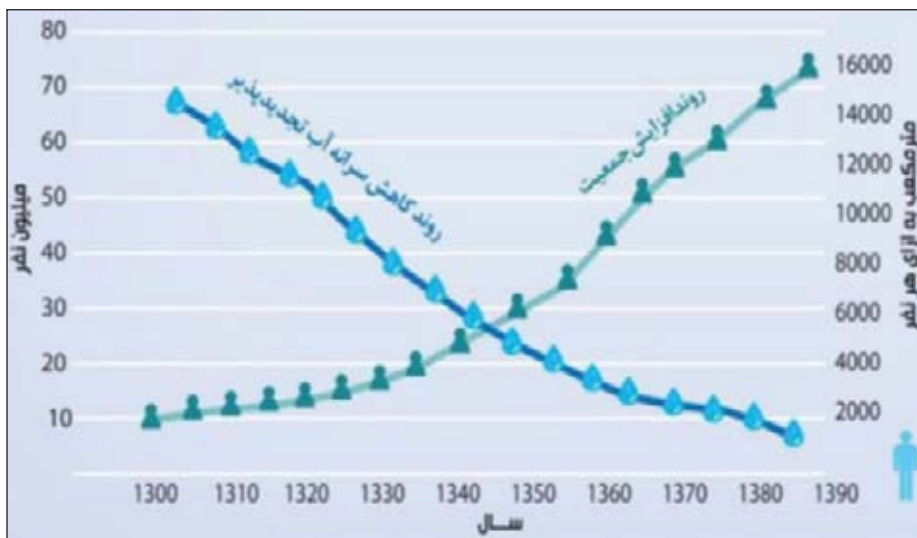
حرکت لاک پشتی مسئولان در اجرای بازار آب

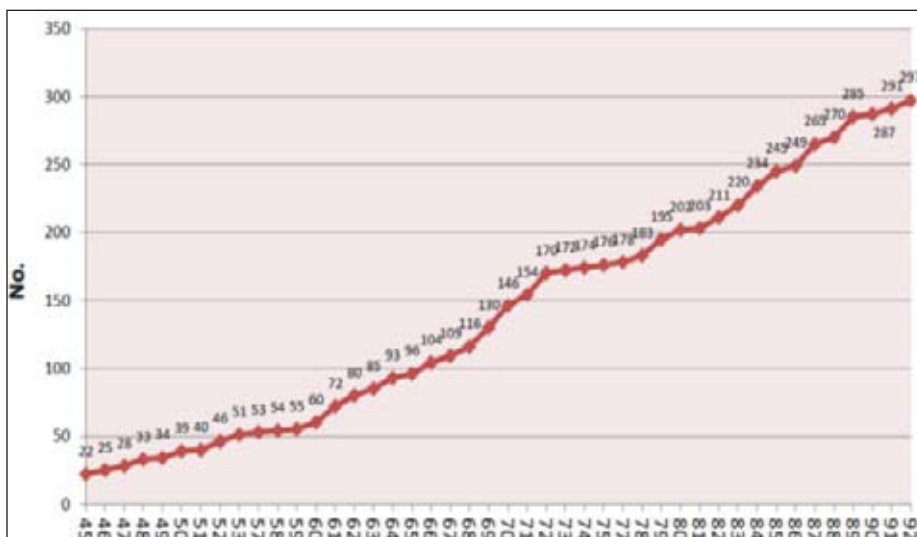
ریل های راه آهن، سیستم حمل و نقل مختل می شود و دیگر قابل استفاده نخواهد بود. وی در خصوص تصمیمات اتخاذ شده از سوی دولت جهت کاهش عواقب بحران اظهار داشت: دولت تدبیر و امید از یک سال پیش طرح تعادل بخشی آب های زیرزمینی را در دستور کار خود قرار داده است. در این رابطه ساخت برخی از پروژه های احداث سد ها متوقف شده است و ارزیابی زیست محیطی و تأثیرات اجتماعی پروژه های آبی کشور نسبت به گذشته با جدیت بیشتری دنبال می شوند.

دکتر آشنا تصریح کرد: طی هشتاد سال اخیر با افزایش جمعیت، سرانه آب تجدید پذیر در کشور به همان نسبت کاهش داشته است (نمودار ۱). وی اذعان کرد: تعداد دشت های ممنوعه کشور از سال ۴۵ تا ۹۲ با شیب بسیار تندی افزایش داشته است و در نتیجه با تخلیه بیش از حد آب های زیر زمینی در دشت های متعدد با پدیده نشست زمین در کشور روبرو هستیم (نمودار ۲). دکتر حسام الدین آشنا با غیرقابل جبران بودن بعضی از خسارات ناشی از برداشت بی رویه از منابع آبی مطرح کرد: به عنوان مثال با تغییر شکل زمین و متعاقباً

دکتر آشنا رئیس مرکز بررسی های استراتژیک نهاد ریاست جمهوری با اشاره به وضعیت بحران منابع آب در ایران گفت: وضع آب کشور به دلیل تغییرات در کمیت، کیفیت و توزیع نامناسب آن، بحرانی است. وی پیامدهای این بحران در کوتاه مدت و بلند مدت را اینگونه تشریح کرد: بحران کنونی منابع آبی عامل بی ثباتی در اجتماعات محلی و استان ها و جنگ داخلی آب خواهد شد و سپس در بلند مدت اختلافات بین کشور ها، مختل شدن روند توسعه و نابودی تمدن چند هزار ساله ایران را رقم خواهد زد.

نمودار ۱- روند افزایش جمعیت و کاهش سرانه آب تجدیدپذیر طی ۸۰ سال گذشته

نمودار ۲- روند افزایشی تعداد دشت های ممنوعه از سال ۴۵ تا ۹۲

رئیس مرکز بررسی های استراتژیک نهاد ریاست جمهوری در ادامه تلنگری به رفتارهای غیرمسئولانه در بعضی از نهادهای اجرایی کشور زد و افزود: نمی دانم چطور می شود که آدم وقتی از آنور میز می آید اینور، تصور می کند آگاهی، دانش و توانایی هایش از دیروز تا به امروز جهش یافته است؟! نمی دانم چه سرتی در حکمی که توسط یک مقام بالاتر امضاء می شود نهفته است که ناگهان انسان یک شبه راه صد ساله را در اعتماد به نفس می رود؟! وی مدعی شد: دانشگاهیان خیلی زودتر از دولت بحران آب را هشدار دادند و در سال ۸۳ مقالات متعددی در خصوص ارزش گذاری آب و ایجاد بازار آب در کشور ارائه شد. طبق تحقیق انجام شده ایجاد بازار آب می تواند یک راه حل برای پایداری منابع آب باشد و رفاه مردم را در پی خواهد داشت. وی در خصوص بازار آب توضیح داد: در این بازار قیمت از طریق عرضه و تقاضا و با سازوکار آزاد تعیین می شود و بصورت دستوری و تکلیفی از سوی دولت نخواهد بود. همچنین وی قیمت آب را شامل هزینه های حفاظت و بازیافت در محدوده خاص و هزینه های جبران ناشی از خسارات وارد شده به محیط زیست ذکر کرد.

دکتر آشنا با ابراز نارضایتی از عملکرد بخش اجرایی کشور بیان کرد: اجرای ایده بازار آب با اینکه در برنامه سوم و برنامه چهارم وجود داشته اما بصورت محدود اجرا شده است. حتی در برنامه پنجم تقویت بازارهای محلی و منطقه ای و توجه به ارزش آب گنجانده شده است. این در شرایطی است که به وزارت نیرو نیز اجازه خرید آب استحصالی و پساب داده شده است؛ بنابراین یک الزام قانونی هم برای این موضوع داریم. اما مشکل اجرا این است که دولت اعلام کرد که بازار آب را در یک سال آینده راه اندازی خواهد کرد، این موضوع را سال ۹۳ اعلام کردند. چنانچه این بخشنامه را در سال ۹۴ بخوانیم می شود یک سال آینده و اگر در سال ۹۵ بخوانیم باز هم می شود یک سال آینده!!

وی همچنین افزود: کمیته راهبردی در شرکت مدیریت راهبردی منابع آب ایران با مسئولیت شخص وزیر نیرو و مشاوران طرح تشکیل شده است و اعلام کرده اند که هدف از تشکیل بازار آب

افزایش بهره وری و ارتقاء ارزش اقتصادی آن، کنترل و پیشگیری مصرف بی رویه بویژه در بخش کشاورزی، برقراری تعادل در قیمت و عرضه، جلب مشارکت دولتی برای سرمایه گذاری در بخش آب، مدیریت بهره برداری از تأسیسات آبی و در نهایت واگذاری تصدی گری دولت در زمینه تأمین، انتقال و توزیع آب به بهره برداران است. اما نکته جالب توجه این است که به این منظور در سایت وزارت نیرو یک صفحه ای برای بازار آب درست شده است. منتها وقتی به این آدرس مراجعه می شود متأسفانه این صفحه خالی است و قرار است انشاءالله بتدریج پر شود!! در پایان رئیس مرکز بررسی های

استراتژیک نهاد ریاست جمهوری یکی از مشکلات اصلی آب را بحث فقهی قیمت گذاری آب ذکر کرد. به این معنا که آیا مجازیم آب را که بعنوان انفال در فقه اسلام تلقی می شود قیمت گذاری کنیم یا خیر؟ در پاسخ به این سوال باید بگویم که در اداره بانک های کشور می شود ملاحظات خیلی جدی را در نظر گرفت؛ اما در بحران های خیلی عظیم کشور که یکی از آن ها فاجعه بی آبی است، این کار تا کنون صورت نگرفته است. آیا احکام ثانویه برای موضوعات اینچنینی در فقه شیعه پیش بینی نشده است؟! قطعاً با وضع احکام می توان ملاحظاتی برای قیمت گذاری آب در نظر گرفت.